

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-15>

Лариса СОКОЛОВСЬКА,

orcid.org/0000-0003-2327-2570

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *larisasokolovska77@gmail.com*

Інна СТОЯНОВА,

orcid.org/0000-0002-6069-9170

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *stoyanovainna1971@gmail.com*

Тетяна МИХАЙЛЕНКО,

orcid.org/0000-0002-5223-1930

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *tatamiha75@gmail.com*

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ І ТЕХНІКИ ПУБЛІЧНОГО ДИСКУРСУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПСИХОЛІНГВІСТИКИ

Стаття присвячена дослідженню актуальної проблеми мовного впливу на аудиторію в публічному дискурсі через призму психолінгвістики. Висвітлені комунікативні стратегії та техніки, реалізовані в політичних та публічних промовах для провадження прихованого впливу на реципієнтів, щоб спонукати їх до потрібного актору публічного дискурсу вибору. Проаналізовано підходи до інтерпретації стратегій і технік, систематизовано класифікації фреймів. У ході дослідження з'ясовано вплив використання тих чи інших фреймів на сприйняття особою інформації. Особливу увагу приділено аналізу найпоширеніших комунікативних стратегій і технік на прикладі інавгураційної промови Президента США Джо Байдена. У статті розглядається методологічний арсенал психолінгвістики, взаємозв'язок мови, мислення та сприйняття світу людиною. Визначаються напрямки та цілі публічного дискурсу, а також викладаються класифіковані мовні фрейми, рефреймінг, використання полімодальності та прийоми побудови рапорту. Мова аналізується, з одного боку, як репрезентативна система, за допомогою якої сприймається світ, з іншого боку, як інструмент, за допомогою якого можна зробити зміни у сприйнятті світу. Робиться висновок про здатність мови не тільки фіксувати та матеріалізувати індивідуальні моделі світу, а й замінити собою досвід у зорових, кінестетичних та інших репрезентативних системах. Однією з ознак ефективності повідомлення в публічному дискурсі є полімодальність, яка впливає на кілька репрезентативних систем одночасно шляхом вживання предикатів, що представляють ключі до репрезентативних систем людини. Використання комплексного підходу в дискурсі та використання одночасно лінгвістичних та психолінгвістичних комунікативних технік дає змогу краще будувати комунікацію та досягти бажаного результату.

Ключові слова: фрейм, рефреймінг, психолінгвістика, публічний дискурс, полімодальність, комунікативні стратегії та техніки.

Larysa SOKOLOVSKA,

orcid.org/0000-0003-2327-2570

Ph.D. in Pedagogic Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) larisasokolovska77@gmail.com

Inna STOYANOVA,

orcid.org/0000-0002-6069-9170

Ph.D. in Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) stoyanovainna1971@gmail.com

Tetiana MYKHAILENKO,

orcid.org/0000-0002-5223-1930

Ph.D. in Pedagogic Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) tatamiha75@gmail.com

COMMUNICATION STRATEGIES AND TECHNIQUES OF PUBLIC DISCOURSE THROUGH THE PRISM OF PSYCHOLINGUISTICS

The article is devoted to the study of the current problem of language influence on the audience in public discourse through the prism of psycholinguistics. The paper proposes characteristics to communication strategies and techniques implemented in political and public speeches for covert influence on recipients to motivate them to make the expected decision. The latest approaches to the interpretation of strategies and tactics are analyzed, the classifications of frames are systematized. The study shows the impact of the use of certain frames on a person's perception of information. Particular attention is paid to the analysis of the most common communication strategies and techniques on the example of the inaugural speech of US President Joe Biden. The article examines the methodological aspects of psycholinguistics, the interrelation of language, way of thinking, and human view of the world. The article defines the directions and goals of public discourse and outlines the classified language frames, reframing, the use of polymodality, and methods of establishing a rapport. On the one hand, language is analyzed as a representational system the world is perceived, on the other hand, as a tool to make changes in the world view. The conclusion is made about the ability of language to establish and materialize individual views of the world and replace the experience in visual, kinesthetic, and other representational systems. One of the signs of the effectiveness of communication in public discourse is polymodality, which impacts several representational systems simultaneously by using predicates that represent the keys to representational human systems. Using an integrated approach in discourse and using both linguistic and psycholinguistic communication techniques can allow us to build communication more effectively and achieve the desired results.

Key words: *frame, reframing, psycholinguistics, public discourse, polymodal, communication strategies and techniques.*

Постановка проблеми. Ми живемо у світі інформації та комунікації та цей факт породжує все нові техніки її передачі, тоді як споживачем інформації незмінно залишається людина. Інформація є важливим продуктом сучасної епохи. Як носій певного досвіду, індивід доповнює і моделює індивідуальну картину світу власними думками та переконаннями. У цьому процесі мова відіграє головну роль як у структуруванні досвіду, концептуалізації та категоризації світу, так і під час передачі досвіду. За допомогою вербальних засобів людина створює модель світу, засновану на суб'єктивному сприйнятті дійсності для її подальшої передачі. Актуальним питанням є про-

блема адекватної оцінки досвіду та подій, що важливо для знаходження необхідних рішень з метою вдосконалити комунікацію з користю для індивіда та соціуму. У сучасному світі багатьма вченими в галузі лінгвістики та психології обговорюється такий термін і явище як публічний дискурс, який розглядається як процес комунікації, націлений на передачу інформації, що стосується суспільного інтересу, з одночасним наданням їй публічного статусу. Теми публічного дискурсу максимально швидко узгоджуються зі змінами у потребах соціуму, тому практика публічного дискурсу торкається сфери діяльності, що застосовує передові технології та досягнення, які мають на увазі

актуальні, важливі та цікаві для адресата теми. Водночас повідомлення має бути орієнтоване на мовну, інтелектуальну та культурну компетенції реципієнта. Кінцева мета публічного дискурсу зводиться до того, що адресат прагне донести до аудиторії необхідну інформацію і переконати в її правдивості та істинності. Дискурс може бути координаційним, коли відбувається координація інформації, комплементарним, коли набувається додаткова інформація, і компететивним, мета якого – переконати.

Аналіз досліджень. Мова є найефективнішим засобом впливу на сприйняття людиною дійсності та реакції людини на дійсність. Кожна людина має свою індивідуальну внутрішню модель світу, і мова є її ключовим елементом. Вважається, що якщо в мові немає феномена, то свідомість людини неспроможна його ментально аналізувати чи класифікувати оскільки саме на вербально-логічному рівні відбувається свідомий аналіз.

Питання взаємозв'язку мови та логіки, мови та мозку, мови та мислення є предметом аналізу та наукових праць багатьох філологів та лінгвістів, таких як Вільгельм Гумбольдт, Август Шлейхер, Макс Мюллер, Наом Хомський, Олексій Леонтьєв і багато інших дослідників.

Психолінгвістика займається проблемою впливу мови на психічні процеси та функціонування нервової системи. Психологи та лінгвісти, такі як Роберт Ділтс, Річард Бендлер та Джон Гріндер, Пол Уоррен вважають, що функціонування нервової системи пов'язане з лінгвістичними здібностями людини та, відповідно, використовуючи мову як репрезентативну систему, людина формує унікальну індивідуальну модель свого досвіду, засновану на її особистому сприйнятті навколишньої дійсності, і стратегії, за допомогою яких людина організовує свою поведінку, складаються з нервових та мовних патернів (Dilts, 2000; Warren, 2012).

Мета статті. У рамках роботи розглядатимуться методи та техніки побудови ефективного публічного дискурсу через призму психолінгвістики.

У статті буде проаналізовано співвідношення феноменів «мова – людина – суспільство», а також ефективні техніки побудови дискурсу у професійних галузях, зокрема політичному дискурсі. Розглядатиметься класифікація фреймів, техніки реорганізації фреймів, а також види репрезентативних систем та шляхи виявлення репрезентативної модальності у публічному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Насамперед слід звернути увагу, що психолінгвістика буде нами розглядатися як дисципліна, яка перебуває

на стику психології та лінгвістики. Вона вивчає функції мовної діяльності в суспільстві, займається дослідженням зв'язку між мовними повідомленнями та характеристиками учасників комунікації. Мета психолінгвістики – опис та пояснення особливостей функціонування мови та мовлення як психічних феноменів із урахуванням взаємодії зовнішніх і внутрішніх чинників соціально-культурної діяльності особистості. У фокусі уваги психолінгвістики – індивід у комунікації. Одним із основних положень психолінгвістики як когнітивної дисципліни є когнітивна обробка інформації, що надходить з органів чуття, яка відбувається на основі сформованих в індивіда ментальних репрезентацій (Психолінгвістика, 2019). Значення та розуміння слів формується досвідом людини, відповідно, ставлення до подій, що позначають слова, виражається у специфіці висловлювання та особистому підборі відповідних слів для репрезентації досвіду кожної конкретної людини. Своєю чергою, досвід складається з інформації, що надходить із зовнішнього світу і сприймається за допомогою органів чуття, це так званий сенсорний досвід. Щоб зрозуміти, як досвід людини та знання виражаються і структуруються в семантиці мовних одиниць і безперервність взаємодії мови та досвіду, слід проаналізувати таке явище, як фрейм. У лінгвістичному дослідженні Чарльза Філмора «Фрейми та семантика розуміння» вперше звертається увага на таке явище, як фрейм (Fillmore, 1985). Перш за все слід звернутися до дефініції такого поняття, як фрейм. Будемо розглядати його як структуру, що репрезентує стереотипні ситуації у свідомості (пам'яті) людини або інтелектуальної системи та призначена для ідентифікації нової ситуації, що базується на такому ситуативному шаблоні (Фрейм, 2021). Він аналізував взаємодію семантичного та когнітивного простору. Важливо розуміти, що саме фрейм, що діє, забезпечує логічність мислення. Як результат, якщо співрозмовники не розуміють логіку мислення один одного, це означає, що вони використовують різні фрейми. Фрейм є психологічною рамкою, яка пов'язана із загальною перспективою або спрямованістю сприйняття і яка визначає думки та дії людини. Ця рамка регулює розміри контексту, що є зовнішнім стосовно мови. Людина приймає будь-які ідеї через призму своїх фільтрів. Способи виділення найважливішої на цей час інформації засновані на нашій карті світу, що формується переконаннями та спрямованістю мислення. Тобто феномен фрейму пов'язаний із тим, що якась ідея сприймається як правильна і надалі вся поведінка та мислення будуються з огляду на

цю передумову. Досить часто трапляється ситуація, коли чинні фільтри є обмежувальним фактором для людини, і, відповідно, для плідного розвитку необхідно змінити наявні фільтри. Суть і сенс цього явища в тому, що, беручи за даність певну ідею, людина надає можливість досягти поставленої мети. Найчастіше після виявлення наявних фільтрів вони змінюються та перестають бути обмежувальним фактором. У цьому полягає вміння змінювати свій світ, який сприймається через власні фільтри. Мовленнєва репрезентація здатна укласти досвід у фрейм, або рамку, де одні аспекти події знаходяться на передньому плані, а інші – на задньому. Цей фрейм можна змінювати за допомогою певних слів, і тоді необхідні аспекти, що описується, висуваються на передній план. Мислення здійснюється в рамках певного контексту, що є приватним та індивідуальним. Контекст у такому випадку описується як фрейм чи система відліку. Бувши контекстуально зумовленими, точка зору індивіда та його відношення до подій знаходять сенс і логічність, тоді як незнання контексту мислення співрозмовника може призвести до нерозуміння. Дуже важливо бути в курсі контекстуальних факторів, що вирішують та спрямовують мислення співрозмовника, так само як і знати контексти культури, середовища, вбудовані у його свідомість, що визначають життєві позиції та орієнтири. У рамках цієї статті розглянемо класифікацію фреймів. Відповідно до класифікації різні фрейми використовуються для досягнення різних цілей.

Фрейм часу ефективний, оскільки обмежений час виконання завдання створює більш стресову ситуацію, ніж розширені часові рамки. Однак саме в умовах обмеженого часу підвищується мотивація та здатність до концентрації.

Фрейм мети дає змогу підкреслити важливість цілей і переконатися за допомогою низки критеріїв, що ці цілі правильно сформульовані. Формулювати слід фрейм результату, а не фрейм проблеми, і концентруватися на знаходженні рішення, а не на виявленні того, що неефективно.

Застосування *фрейму очевидності* перевіряє чіткість мети, ясність і детальність представлення бажаного результату зусиль. Цей фрейм є складовою частиною фрейму мети та показує те, що індивід бачить, чує і відчуває в процесі досягнення мети.

Завдання *фрейму зворотного зв'язку* у тому, щоб акцентувати на позитивному боці невдачі: якщо щось не вдалося, це представляє можливість помітити ті аспекти дій, які були залишені поза увагою, і зробити ефективні коригування подальших дій.

Контрастний фрейм сприяє знаходженню значної різниці, тобто, оцінюючи ситуацію, деталі якої поки що незрозумілі, її порівнюють із тією ситуацією, де все зрозуміло.

Фрейм доказів ґрунтується на необхідності переконатися в тому, що те, що відбувається, є реалізацією спланованих дій із метою досягти поставлених результатів, і передбачає доказову процедуру.

Фрейм «ніби» або «якби» часто використовується у виробленні позитивно спрямованого, конструктивного мислення. У плануванні враховується три варіанти розвитку подій: найкращий, найгірший і найімовірніший. Він дає змогу збагатити власне сприйняття того, що індивід вважає для себе можливим, а також знайти необхідні ресурси, вийшовши за межі звичних переконань щодо себе самого та звільнивши власну уяву. В результаті багато з того, що здавалося недосяжним, насправді стає цілком можливим. Програвання ситуації є стимуляцією нервової системи та сприяє досягненню мети.

Використання *фрейму відмови від власної інтерпретації* вимагає максимально точного відтворення в пам'яті ходу всієї розмови, це допомагає підтримувати тісний контакт зі співрозмовником у зв'язку з тим, що дає йому зрозуміти, що його уважно слухають і правильно розуміють сказане ним, саме це сприяє досягненню взаємної згоди сторін.

Завдання використання *фрейму повернення* (адресат повертається до того, що вже було сказано на початку виступу чи переговорів) перевірити точність розуміння та досягнення порозуміння. Ефективне здійснення повернення вимагає уважності та найточнішого запам'ятовування ходу комунікативного акту чи виступу.

Щодо ефективних методів та технік для побудови успішного публічного дискурсу, то перш за все необхідно розглянути такий метод, як *рефреймінг*, який здатний через зміну мовних фреймів впливати на переконання та мапи світу, на підставі яких вони побудовані. Рефреймінг відіграє незамінну роль у практиці публічної комунікації, оскільки фокусує увагу на вигідних аспектах об'єктів, що розглядаються, надаючи спеціалістам можливість сформувати в аудиторії некритичну оцінку і позитивне ставлення до людини, організації або події. У рамках публічного дискурсу застосовуються всі види рефреймінгу: контекстний, рефреймінг змісту, рефреймінг переконань та припущень у питаннях та рефреймінг критики.

Сенс рефреймінгу контексту – визначення умов, за яких поведінка чи явище є корисним, тоді як рефреймінг критики ґрунтується на перетворенні

фрейму проблеми у фрейм результату. Своєю чергою, рефреймінг змісту полягає у визначенні позитивного наміру, що стоїть за проблемною поведінкою, і завдання рефреймінгу змісту – надати певного значення поведінці чи явищу. Тактика рефреймінгу переконань ефективна з кількох причин: 1) ставлячи питання, адресант звертає увагу адресата на актуальну проблему; 2) адресат почувається залученим до дискусії; 3) така тактика позбавляє необхідності аргументувати викладені ідеї, оскільки формально вони представлені або у вигляді питань-пропозицій, або у вигляді одного з можливих варіантів розв’язання наявної проблеми, порушеної у питанні; 4) специфіка названої техніки полягає в наданні адресату ілюзії вибору таким чином, що потрібна адресату відповідь сприймається максимально доцільною. Рефреймінг критики заснований на перемиканні уваги з фрейму проблеми на фрейм результату або з фрейму помилки на фрейм зворотного зв’язку. У результаті аналізу можна виявити такі етапи у рефреймінгу критики в поради: 1) знаходження позитивної мети критичного зауваження; 2) формулювання позитивного наміру у позитивній некритичній формі; 3) перетворення критичного зауваження на продуктивне питання.

Отже, якщо побудова фреймів вважається одним зі способів мовного структурування досвіду, процес рефреймінгу представляє реорганізацію вже наявних фреймів. Рефреймінг може бути ефективним засобом позбавлення обмежувальних переконань. Рефреймінг дає можливість реорганізувати сприйняття таким чином, щоб можна було вийти за межі конкретних результатів. Він передбачає зміну контексту чи перетворення сенсу події, з метою змінити суб’єктивне ставлення до того, що відбувається. Зміна контексту розши-

рює сприйняття ситуації та цим надає можливість проявити більше винахідливості під час пошуку рішень. Мета рефреймінгу полягає у визначенні можливого позитивного аспекту, що стоїть за проблемою і має дві складові: позитивна мотивація та позитивний результат, можливий у рамках контексту, що є більшим. Алгоритм техніки рефреймінгу складається з низки операцій: 1) виявлення фреймів у висловлюванні; 2) оцінювання конфігурації фреймів; 3) зрушення чи відкидання присутніх фреймів; 4) встановлення нових фреймів.

Наступна ефективна техніка, яка використовується для успішного публічного дискурсу – це *техніка підстроювання*. Встановлення рапорту є найважливішим завданням як основа успішної комунікації, і основний спосіб досягнення рапорту – підстроювання до провідної модальності та світогляду адресата. Техніка підстроювання виступає основним способом досягнення необхідної міри довіри та взаєморозуміння як з окремим співрозмовником, так і з аудиторією. Підстроювання є визначення домінуючої модальності адресата і перемикання на цю модальність. Тобто, береться до уваги репрезентативна система, яку людина використовує для сприйняття та обробки інформації. Тобто репрезентативну систему розглядатимемо як переважний спосіб отримання людиною інформації із зовнішнього світу. Визначити репрезентативну систему та модальність можна за лінгвістичними предикатами, які використовує адресат. Таблиця 1 демонструє вид репрезентативної системи, провідний канал сприйняття інформації та предикати для визначення модальності по комунікативному акту.

Використання в комунікації предикатів мови, відповідних провідної репрезентативної модальності адресата, надає можливість досягти пев-

Таблиця 1

Визначення провідної репрезентативної системи по комунікативному акту

Репрезентативна система	Провідний канал сприйняття інформації	Часто використовувані предикати / дієслова:
<i>візуальна</i>	зорове сприйняття	бачити, вдивлятися, візуалізувати, демонструвати, фокусуватися, зображати, здаватися, виглядати, дивитися, представляти, розглядати, відбивати, показувати тощо
<i>аудіальна</i>	слуховий канал інформації	чути, звучати, шуміти, називати, обговорювати, просити, говорити, кричати, розповідати, слухати, вітати, розмовляти, вигукувати, аплодувати
<i>кінестетична</i>	дотиковий канал сприйняття інформації	бігти, боротися, бити, крутити, чіпати, відчувати, страждати торкатися, чистити дратувати, поранити
<i>дискретна (дигітальна)</i>	суб’єктивно-логічне осмислення людиною сигналів, отриманих по перерахованих вище каналах	подумати, оцінити, міркувати, усвідомити, визначити, обдумати, здійснити, довести до відома, осмислити проінформувати

ної міри довіри та взаєморозуміння, оскільки адресат більш сприйнятливий до предикатів, що стимулює його пріоритетну систему сприйняття інформації.

Під час вибудовування комунікації з аудиторією часто застосовується полімодальність, орієнтована одночасно на кілька репрезентативних систем, оскільки аудиторія складається з індивідів, які віддають перевагу різним модальностям. Таким чином, полімодальне повідомлення забезпечує найбільшу продуктивність та закріплення інформації у свідомості аудиторії. У рамках цієї статті ми розглянемо приклади полімодального повідомлення в публічному дискурсі на прикладі інавгураційної промови Президента США Джо Байдена (20 січня 2021 року).

«Ми можемо дивитися один на одного не як супротивники, а як сусіди. Ми можемо ставитись один до одного гідно та з повагою. Ми можемо об'єднати зусилля, припинити кричати та знизити напругу...

Отже, сьогодні, в цей час, тут, давайте почнемо все з чистого листа. Давайте знову будемо слухати один одного. Чути одне одного. Бачити один одного. Поважати один одного...

Послухайте – я розумію, що багато моїх співвітчизників-американців дивляться в майбутнє зі страхом і тривогою». (Інавгураційна промова, 2021). Полімодальність має ще більший ефект, якщо використовуються одночасно вербальний текст та візуальні образи. Успішність застосування полімодальності в тому, що лінгвістична інформація обробляється однією півкулею мозку, а екстралінгвістична – іншим. Таким чином, реципієнт стає більш сприйнятливим до інформації, яку він отримує.

Ще одна важлива техніка – це *підстройка до світогляду та цінностей*, яка ефективно впливає на аудиторію, оскільки основою цієї техніки є підкреслення загальних переживань, переконань та цінностей між оратором та аудиторією, часто технологія інтимізації досягається за допомогою займенників «ми», «наші», «нас» і забезпечує ефект загальної мети:

«Але американська історія залежить не від когось одного з нас, не від деяких із нас, а від усіх нас, від нас – народу, який прагне до більш досконалого союзу. Це – велика країна. Ми добрі люди...

Я розумію, що вони дбають про свою роботу. Я розумію, що, як і мого батька, їх ночами мучать питання: чи зможу я зберегти своє здоров'я, чи зможу платити іпотеку. Вони думають про свої сім'ї, про те, що буде далі. Чесно, я розумію.

Чи зможемо ми виконати наші зобов'язання та передати нашим дітям новий та кращий світ? Вва-

жаю, що ми маємо це зробити. Впевнений, що ви дотримуетесь тієї ж думки». (Інавгураційна промова, 2021). *Техніка групування* використовується для зміни переконань методом приєднання його до певної загальної категорії «Думай глобально, дій локально» (Think globally, act locally).

Техніка заміни синонімами використовується за допомогою синонімів, що мають однакове значення, але інший конотативний ефект. Наприклад, заміна фраз та негативних конотацій на більш нейтральні чи навпаки.

Слід звернути увагу на *конструкції, що повторюються тричі*, вживання яких посилює експресивний ефект висловлювань. «Ми знову довідалися, що демократія безцінна. Демократія тендітна. І в цей час, друзі мої, демократія перемогла!

Сьогодні, цього січневого дня, я щиро підтримую об'єднання Америки, об'єднання нашого народу, об'єднання нашої країни... Ми ніколи, ніколи, ніколи не зазнавали невдач в Америці, коли ми діяли спільно». (Інавгураційна промова, 2021).

Ефективність використання *трюїзмів*, тобто загальних тверджень, що відповідають спільній та однозначній реальності, полягає в тому, що вони правдиві завжди та з ними неможливо не погодитись. Це приклад трюїзму, спростувати який неможливо через його універсальну істинність.

«Які у нас спільні об'єкти, які ми, американці, любимо, які визначають нас як американців? Гадаю, ми знаємо. Це можливості, безпека, свобода, гідність, повага, честь та, так, істина».

Висновки. Мова, з одного боку, є репрезентативною системою, за допомогою якої сприймається світ, але з іншого боку, є засобом, за допомогою якого можна ввести зміни як у власне сприйняття світу, так і у сприйняття людей навколо. Взаємодія мови, когнітивних процесів та структур знання надає можливість виявляти та змінювати обмежувальні фільтри сприйняття, детермінуючи формування необхідного світогляду суб'єкта. Модель світу, заснована на суб'єктивному сприйнятті, створюється та передається за допомогою вербальних засобів, здатних репрезентувати досвід таким чином, щоб акцентувати на одних аспектах події та ігнорувати інші. Індивідуальні внутрішні моделі світу кожної людини будуються за допомогою певних складових, ключовою з яких є мова, яка й визначає зміст свідомості. Таким чином, лінгвістичні засоби повідомлення здатні змінити ставлення людини до різних аспектів події та сприйняття дійсності. Водночас процес мислення реалізується у різних фреймах, які можуть забезпечувати як його конструктивність, так і викликати деструктивний

ефект. Своєю чергою, техніки, що використовуються для успішного публічного дискурсу, можуть слугувати інструментом для переконання та зміни сприйняття об'єктивно наявні явища без зміни самого явища та породжувати нове значення події й нове ставлення до нього.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інавгураційна промова Президента США Джозефа Р. Байдена. 20.01.2021. *Посольство США в Україні*. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/> (дата звернення: 25.09.2021)
2. Психолінгвістика. *Вікіпедія – вільна енциклопедія*. 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Психолінгвістика> (дата звернення: 15.10.2021)
3. Фрейм (психологія). *Вікіпедія – вільна енциклопедія*. 2021. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Фрейм_\(психологія\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Фрейм_(психологія)) (дата звернення: 15.10.2021)
4. Diltz R. Encyclopedia of Systemic Neuro-Linguistic Programming and NLP New Coding. CA.: NPL University Press, 2000. 1625 p.
5. Fillmore Ch. J. Frames and the semantics of understanding. *Quaderni di semantica*. 1985. Vol. VI. № 2. P. 222–254. URL: <https://www1.icsi.berkeley.edu/pubs/ai/framesand85.pdf> (дата звернення: 10.10.2021)
6. Warren P. *Introducing Psycholinguistics*. Cambridge University Press, 2012. 286 p.

REFERENCES

1. Inavhuratsiina promova Prezydenta SSHA Dzhozefa R. Baidena [Inaugural Address by President Joseph R. Biden 20.01.2021]. U.S. Embassy in Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/> (date of application: 25.09.2021) [in Ukrainian]
2. Psykholinhvistyka. [Psycholinguistics] *Wikipedia – The Free Encyclopedia*. 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Психолінгвістика> (date of application: 15.10.2021) [in Ukrainian]
3. Freim (psykholohiia). [Frame (psychology)] *Wikipedia – The Free Encyclopedia*. 2021. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Фрейм_\(психологія\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Фрейм_(психологія)) (date of application: 15.10.2021) [in Ukrainian]
4. Diltz R. Encyclopedia of Systemic Neuro-Linguistic Programming and NLP New Coding. CA.: NPL University Press, 2000. 1625 p.
5. Fillmore Ch. J. Frames and the semantics of understanding. *Quaderni di semantica*. 1985. Vol. VI. № 2. P. 222–254. URL: <https://www1.icsi.berkeley.edu/pubs/ai/framesand85.pdf> (date of application: 10.10.2021)
6. Warren P. *Introducing Psycholinguistics*. Cambridge University Press, 2012. 286 p.